

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Ivony Šubrtové a Mgr. Ondřeje Bartoše ve věci

žalobců: a) V. T. H.
b) V. J.
oba zastoupeni Mgr. Markem Sedlákem, advokátem
se sídlem Milady Horákové 13, 602 00 Brno

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha

za účasti 1) V. T. T. H.
2) V. T. Y. N.
obě zastoupené Mgr. Markem Sedlákem, advokátem
se sídlem Milady Horákové 13, 602 00 Brno

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. dubna 2023, č. j. MV-50210-4/SO-2023,

takto:

- I. Žaloba žalobce a) se zamítá.
- II. Žaloba žalobkyně b) se odmítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

- V. Žalobkyni b) se vrací z účtu krajského soudu zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobci se podanou žalobou domáhali přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“), zamítnuto odvolání žalobce a) a potvrzeno usnesení Ministerstva vnitra ze dne 17. 1. 2023, č. j. OAM-12231-50/PP-2020. Uvedeným usnesením bylo podle § 169r odst. 1 písm. n) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“), zastaveno řízení o žádosti žalobce a) o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky, neboť se bez vážného důvodu nedostavil k výsledku.

II. Obsah žaloby

2. Dle žaloby měl žalobce a) vážný důvod se k výsledku nedostavit, a to ten, že se mu nepodařilo obstarat tlumočníka do jazyka vietnamského, k čemuž byl povinen. Žalobce a) sám český jazyk dostatečně neovládá. Pokud by se k výsledku dostavil bez tlumočníka, neměl by možnost se správním orgánem prvního stupně komunikovat. Na straně žalobce a) tedy při nedostavení se k výsledku existoval vážný důvod ve smyslu § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců. O tom byl správní orgán prvního stupně vyrozuměn omluvou ze dne 4. 1. 2023. Správní orgán prvního stupně své usnesení odůvodnil tak, že *„účastník řízení se sice z konání výsledku omluvil, ale neuvedl žádný vážný důvod, pro který by se nemohl dostavit k výsledku. (...) „vážným důvodem“, pro který lze účastníka řízení z prováděného výsledku omluvit, musí být důvod objektivní, tedy svým způsobem na vůli účastníka řízení nezávislý, které brání předvolané osobě dostavit se na místo. (...) V případě účastníka řízení je pak dle jeho vlastního vyjádření jediným důvodem, pro který se nedostavil k výsledku, skutečnost, že se mu nepodařilo na stanovený termín zajistit tlumočníka zapsaného v seznamu tlumočnicků a soudních překladatelů.(...) účastník řízení měl více než 1 měsíc na to, aby si tlumočníka zajistil – měl tedy možnost zajistit si jej s dostatečným předstihem. Vzhledem k vysokému počtu registrovaných tlumočnicků pak nelze mít za to, že opatřit si tlumočníka k úkonu, o němž byl zpraven více než s měsíčním předstihem, je natolik obtížný úkol, jehož nesplnění lze následně považovat za vážný objektivní důvod, pro který lze omluvit nedostavení se k výsledku.“* Na to žalobce a) namítl, že se mu tlumočníka nepodařilo zajistit z objektivních důvodů. S dostatečným předstihem si zajistil pomoc tlumočníka T. S., ale dne 4. 1. 2023 zjistil, že tento tlumočník je vůči němu vyloučen ve smyslu § 18 odst. 1 zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, ve znění pozdějších předpisů. Tuto skutečnost uvedenému tlumočnickovi sdělil a snažil se téhož dne, tedy jeden den před konáním výsledku, zajistit pomoc jiného tlumočníka, což se mu z důvodu časové tísně nepodařilo. Proto požádal právního zástupce, aby ho z výsledku omluvil a požádal o stanovení nového termínu výsledku. V odvolání pak navrhl, aby žalovaná provedla výslech tlumočníka T. S. za účelem ověření jeho vyloučení z tlumočení a za účelem ověření, že žalobce a) měl až do 4. 1. 2023 tlumočení zajištěno. Žalovaná však v napadeném rozhodnutí konstatovala, že uváděné skutečnosti doloženy nebyly, proto k této námitce nepřihlédla. K tomu žalobce a)

poukázal na skutečnost, že k prokázání vyloučení tlumočnicka a k prokázání, že jeho služby měl zajištěny až do 4. 1. 2023, navrhoval výslech tohoto tlumočnicka. Žalovaná však důkaz výslechem tlumočnicka neprovedla a nijak se k tomuto důkaznímu návrhu nevyjádřila. Proto je dle žalobce napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. Provést výslech tlumočnicka žalobce navrhl i v řízení před soudem.

3. Oba žalobci rovněž uvedli, že napadené rozhodnutí má zjevně nepřiměřený dopad do jejich soukromého a rodinného života. Aby totiž žalobce měl možnost opětovně požádat o povolení k přechodnému pobytu, musel by nejprve z území České republiky vycestovat a následně přicestovat zpět na základě krátkodobého víza. To mu ale nemusí být uděleno, jelikož v době svého pobytu v zahraničí již nebude ve vztahu k žalobkyni b) splňovat podmínku skutečné péče o dítě žijící v České republice.
4. Žalobci dále namítli, že zastavení řízení podle § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců je v rozporu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 (dále jen „*Směrnice*“). Negativní rozhodnutí o žádosti pouze z důvodu nedostavení se k výsledku neodpovídá žádnému z ustanovení Směrnice, na základě kterého je možno právo pobytu rodinných příslušníků občanů EU omezit.
5. Žalobkyně b) a osoby zúčastněné na řízení se prostřednictvím doplnění odvolání, které proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce a) domáhaly postavení účastníků řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu, neboť jsou jeho manželkou a dcerami, žijí s ním ve společné domácnosti, žalobce a) o ně pečuje a vyživuje je. Neudělení povolení k pobytu žalobci a) pro ně představuje nepřiměřený zásah do jejich rodinného a soukromého života, protože tím dojde k rozdělení fungující rodiny. V odvolání uvedly, že správní orgán prvního stupně s nimi nejednal jako s účastníky řízení a neumožnil jim uplatňovat jejich procesní práva. Svého postavení se domáhaly na základě rozsudku zdejšího soudu ze dne 19. 1. 2022, č. j. 30 A 88/2020-56. Žalovaná měla dle nich postupovat podle § 28 správního řádu a vydat usnesení o tom, zda žalobkyně b) a osoby zúčastněné na řízení jsou účastníky správního řízení, či nikoli. Pokud by takové usnesení bylo negativní, měly by proti němu právo na odvolání. Žalovaná přitom jejich účastenství vypořádala jen v odůvodnění rozhodnutí, které se týkalo jen žalobce a) které jim ani nedoručila.
6. Žalobci navrhli, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a uložil žalované povinnost nahradit jim náklady řízení.

III. Vyjádření žalované k podané žalobě

7. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaná setrvala na stanovisku uvedeném v napadeném rozhodnutí a navrhla, aby soud žalobu zamítl. Uvedla, že správní orgán prvního stupně opakovaně předvolal žalobce a) k výsledku a jeho manželku [v řízení před soudem vystupující jako osoba zúčastněná na řízení č. 1, dále také jen „manželka žalobce a)“] předvolal k podání svědecké výpovědi. Oba se dne 5. 1. 2023 ke správnímu orgánu prvního stupně nedostavili. Žalovaná konstatovala, že jejich zástupce zaslal správnímu orgánu prvního stupně dne 4. 1. 2023, tedy jeden den před konáním výslechu, omluvu, kterou odůvodnil tím, že se žalobci a) nepodařilo zajistit tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků a soudních překladatelů. Tuto omluvu správní orgán prvního stupně neuznal a žalovaná se s tímto závěrem ztotožnila. Uvedla, že žalobce a) byl v předvolání mj. poučen, že výslech bude veden v českém jazyce a pokud žalobce neovládá jazyk, jímž se jednání vede, má právo na tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků a

soudních překladatelů, kterého si však obstará sám na své náklady. Předvolání bylo žalobci a) doručeno dne 25. 11. 2022 a jeho zástupci dne 24. 11. 2022, tedy s dostatečným předstihem k zajištění tlumočnicka. Žalovaná konstatovala, že žalobce a) se k výsledku nedostavil, a nese tak důsledky neposkytování součinnosti správnímu orgánu při projednávání jeho žádosti, která je nezbytná ke zjištění skutečného stavu věci. Nedoložil ani vážné důvody, které mu bránily se k výsledku dostavit. K námitce, že si zajistil tlumočnicka a dne 4. 1. 2023 zjistil, že tento tlumočnick je vůči němu vyloučen, žalovaná uvedla, že uvedená skutečnost nebyla nijak doložena, a tudíž k této námitce nemohlo být přihlédnuto.

8. Dle žalované bylo řízení ve věci žádosti žalobce a) o povolení k přechodnému pobytu zastaveno z důvodu, že se nedostavil k výsledku, tak jak ukládá zákon o pobytu cizinců. Poukaz na Směrnici je v tomto případě nedůvodný, jelikož se jednalo o řízení vedené ve věci rodinného příslušníka občana České republiky, žalobci proto žádná práva přímo ze Směrnice neplynou.
9. Ohledně námítky, která se zabývá otázkou účastenství žalobkyně b) a osob zúčastněných na řízení, žalovaná konstatovala, že žalobce a) v rámci řízení před správním orgánem prvního stupně neuvedl žádné další účastníky řízení, kteří by byli dotčeni řízením ve věci jeho žádosti o povolení k přechodnému pobytu. Tuto námitku vznesl až v odvolacím řízení. Po seznámení se s rozsudkem zdejšího soudu ze dne 19. 1. 2022, č. j. 30 A 88/2020-56, na který žalobci odkázali, žalovaná uvedla, že soudy na otázku ohledně účastníků řízení ve správním řízení nemají jednotný názor. Dle žalované účastenství manželky žalobce a) a jejich dětí nelze podřadit ani pod tzv. nepřímé účastenství podle § 27 odst. 2 správního řádu. Podle tohoto ustanovení jsou účastníky řízení další dotčené osoby, pokud mohou být řízením přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech. Dané ustanovení tedy předpokládá přímé a bezprostřední dotčení na právech a povinnostech. U manželky žalobce a) a jejich dětí přímé dotčení na jejich právech a povinnostech ve vztahu k povolení k přechodnému pobytu žalobce a) není. Jedná se o dotčení nepřímé, stejně jako u jiných osob v rodinném či obdobném poměru k žadateli o povolení k přechodnému pobytu. Dotčení jiných osob jsou pouze nepřímá, byť mohou být v případě skutečných rodinných vazeb pro ostatní rodinné příslušníky citelná. Zamítnutí žádosti žalobce a) o povolení k přechodnému pobytu nemá vliv na pobytové oprávnění jeho manželky nebo jejich dětí, tito tak nejsou rozhodnutím správního orgánu prvního stupně přímo dotčeny na svých právech a ani povinnostech a správní orgány tak nejsou povinny zjišťovat jejich postoj podle § 29 odst. 4 správního řádu.
10. S ohledem na uvedené skutečnosti žalovaná navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Replika žalobců

11. Na vyjádření žalované reagovali žalobci replikou ze dne 14. 8. 2023. Uvedli, že dne 15. 5. 2023 se ve věci řízení o správním vyhoštění žalobce a), které je vedeno pod č.j. KRPH-59810/ČJ-2018-050026-SV, konal výslech svědkyně. Po skončení výsledku se právní zástupce žalobců dotazoval policejního orgánu, zda to byl tlumočnick T. S., kdo policii poskytl informace vedoucí k zahájení řízení o správním vyhoštění a poté v tomto řízení vystupoval jako tlumočnick. Zástupce žalobců uvedl, že pokud tomu tak bylo, je tento tlumočnick vyloučen z veškerých úkonů v řízení. Policejní orgán reagoval tak, že vyloučení tlumočnicka již není třeba řešit, protože v řízení již nebude tlumočnicka do

vietnamského jazyka zapotřebí. Na dotaz, zda tento tlumočník byl osobou, která poskytla informace o žalobci a), které vedly k zahájení řízení o správním vyhoštění, však policejní orgán neodpověděl. Žalobci mají za to, že i tato skutečnost zvyšuje pravděpodobnost, že tlumočník T. S. je vyloučen z tlumočení ve věcech žalobce a) a že tedy žalobcova omluva z výsledku na poslední chvíli byla oprávněná a důvodná.

V. Posouzení žaloby krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Věc rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro to byly splněny podmínky (§ 51 s. ř. s.).

A. Skutkový stav

13. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce a) dne 21. 7. 2020 podal ke správnímu orgánu prvního stupně žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky podle § 87b zákona o pobytu cizinců. Jako účel žádosti uvedl „*sloučení rodiny – dcera občan CZE*“.

14. Správní orgán prvního stupně rozhodnutím ze dne 10. 9. 2021, č. j. OAM-12231-15/PP-2020, žádost nejprve zamítl z důvodu, že žalobce a) není rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Z integrovaného systému obyvatel správní orgán prvního stupně totiž zjistil, že otcem tvrzené dcery [v řízení před soudem vystupující jako žalobkyně b)] je pan J. K., nikoliv žalobce a). Toto rozhodnutí bylo k odvolání žalobce a) zrušeno rozhodnutím žalované ze dne 25. 11. 2021, č. j. MV-172725-4/SO-2021. Žalovaná v rámci odvolacího řízení zjistila, že tvrzená zletilá dcera žalobce (tehdy jménem J. K.) změnila příjmení na V. a s účinností od 22. 4. 2020 došlo k popření otcovství J. K.. Dle rodného listu žalobkyně b), který byl správnímu orgánu prvního stupně doručen dne 10. 6. 2022, je žalobce a) otcem žalobkyně b).

15. Z důvodu ověření, zda jsou splněny podmínky pro vydání požadovaného povolení k pobytu, správní orgán prvního stupně dne 23. 11. 2022 předvolal žalobce a) k výsledku a jeho manželku k podání svědecké výpovědi, a to na den 5. 1. 2023. Žalobce byl poučen, že nedostaví-li se bez vážného důvodu k výsledku, bude řízení o jeho žádosti podle § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců zastaveno. Současně byl poučen o tom, že výslech bude veden v českém jazyce, že má právo na tlumočníka, kterého si však musí obstarat sám na své náklady. Předvolání bylo doručeno zástupci žalobce dne 24. 11. 2022 a žalobci dne 25. 11. 2022.

16. Dne 4. 1. 2023 správní orgán prvního stupně obdržel oznámení o převzetí právního zastoupení manželky žalobce a) a omluvu žalobce a), jeho manželky a svou z účasti u nařízeného výsledku a svědecké výpovědi a žádost o odročení nařízeného výsledku. Omluvu z výsledku zástupce odůvodnil tím, že žalobci a) se nepodařilo na termín výsledku zajistit tlumočníka zapsaného v seznamu tlumočnicků a soudních překladatelů. Dále požádal o sdělení, zda by správní orgán prvního stupně akceptoval při úkonu tlumočníka, který není zapsán v seznamu překladatelů a tlumočnicků.

17. Dne 5. 1. 2023 správní orgán prvního stupně sepsal úřední záznam ve věci nekonání výsledku, ve kterém uvedl, že žalobce a) ani jeho manželka se ve stanovený čas ani

později během dne na pracoviště správního orgánu k provedení výsledku (a svědecké výpovědi) nedostavili.

18. Na základě výše uvedeného správní orgán prvního stupně dne 17. 1. 2023 vydal usnesení, kterým podle § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců řízení zastavil, neboť žalobce a) se bez vážného důvodu nedostavil k výsledku. Usnesení bylo zástupci žalobce a) doručeno dne 20. 1. 2023.
19. Proti uvedenému usnesení podal žalobce a) prostřednictvím svého zástupce dne 3. 2. 2023 blanketní odvolání, které k výzvě správního orgánu prvního stupně doplnil a odůvodnil podáním ze dne 28. 2. 2023. V odůvodnění tohoto odvolání jsou dále jako účastníci řízení označeni též žalobkyně b) a osoby zúčastněné na řízení. Dovolávají se toho, že s nimi měl správní orgán prvního stupně jednat jako s účastníky řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu, neboť jsou manželkou a dcerami žalobce a) se kterým žijí ve společné domácnosti a který o ně skutečně pečuje a vyživuje je. Neudělení pobytového oprávnění žalobci a) by pro ně znamenalo nepřiměřený zásah do jejich soukromého a rodinného života, protože by tím došlo k rozdělení rodiny. Žalobce a) dále uvedl, že měl vážný důvod, proč se k výsledku, na který byl předvolán, nedostavil, a to ten, že měl v předstihu zajištěného tlumočníka T. S., avšak teprve dne 4. 1. 2023 zjistil, že tento tlumočník je vůči němu vyloučen ve smyslu § 18 odst. 1 zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, z důvodu podjatosti. Navrhl žalované, aby provedla výslech uvedeného tlumočníka za účelem ověření jeho podjatosti a skutečnosti, že až do 4. 1. 2023 měl tlumočení zajištěno.
20. Dne 19. 4. 2023 žalovaná vydala napadené rozhodnutí. Ztotožnila se s učiněným závěrem a odůvodněním správního orgánu prvního stupně, který žalobcem a) uvedený důvod omluvy z výsledku neshledal vážným, a proto bylo namíste řízení podle § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců zastavit. Žalovaná uvedla, že v daném případě měl žalobce a) dostatek času opatřit si tlumočníka zapsaného do příslušného seznamu a nebyl důvod ustanovit tlumočníkem jinou osobu, u které navíc mohla být zpochybněna znalost jazyka či nepodjatost. K odvolací námitce žalobce a), že až dne 4. 1. 2023 zjistil, že jím obstaraný tlumočník je vůči němu podjatý, žalovaná uvedla, že tuto skutečnost nijak nedoložil, proto k ní nemohlo být přihlédnuto, taktéž neuvedl žádný konkrétní důvod namítané podjatosti. K námitce účastenství rodinných příslušníků žalobce a) ve vedeném správním řízení žalovaná uvedla, že žalobce a) ve své žádosti neoznačil žádné další účastníky, kteří by byli řízením ve věci jeho žádosti o povolení k přechodnému pobytu dotčeni. Tato námitka byla vznesena až v odvolacím řízení. Vyslovila názor, že ustanovení § 27 odst. 2 správního řádu předpokládá bezprostřední a přímé dotčení účastníka řízení na jeho právech. U manželky a dětí žalobce a) přímé dotčení na jejich právech a povinnostech ve vztahu k povolení k přechodnému pobytu žalobce a) dle žalované není, jedná se o dotčení nepřímé.

B. Právní závěry

21. Mezi účastníky je sporné, zda žalobce a) uvedl vážný důvod, proč se dne 5. 1. 2023 nedostavil k výsledku, a byl tak dán zákonný předpoklad pro zastavení řízení o jeho žádosti o povolení k přechodnému pobytu dle § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců.
22. Při posouzení důvodnosti podané žaloby vycházel soud z následující právní úpravy:

23. Podle § 169j odst. 1 zákona o pobytu cizinců „Správní orgán může za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, vyslechnout účastníka řízení.“

Podle § 169j odst. 2 zákona o pobytu cizinců „Na výslech účastníka řízení se použijí obdobně ustanovení správního řádu o důkazu svědeckou výpovědí, není-li dále stanoveno jinak“.

Podle § 169j odst. 3 zákona o pobytu cizinců „Je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, zejména pro posouzení, zda se nejedná o obcházení tohoto zákona s cílem získat oprávnění k pobytu, může správní orgán provést související výsledky více účastníků řízení nebo účastníka řízení a svědka odděleně ve stejnou dobu nebo bezprostředně po sobě; jiný účastník řízení ani jeho zástupce není oprávněn být souvisejícímu výsledku přítomen. Bez zbytečného odkladu po provedení všech souvisejících výsledků správní orgán seznámí účastníka řízení s obsahem protokolů o souvisejících výsledcích; do doby provedení všech souvisejících výsledků jsou protokoly o výsledcích vyloučeny z nahlížení do spisu a správní orgán nepořizuje jejich kopie. Pokud byli účastník řízení nebo svědek předvoláni k souvisejícím výsledkům a některý z nich se k výsledku nedostaví, správní orgán může upustit od provedení souvisejících výsledků a předvolat účastníky řízení nebo svědky na jinou dobu.“

Podle § 59 správního řádu „Správní orgán předvolá osobu, jejíž osobní účast při úkonu v řízení je k provedení úkonu nutná. Předvolání musí být písemné a doručuje se do vlastních rukou s dostatečným, zpravidla nejméně pětidenním předstihem. V předvolání musí být uvedeno, kdo, kdy, kam, v jaké věci a z jakého důvodu se má dostavit a jaké jsou právní následky v případě, že se nedostaví. Předvolaný je povinen dostavit se včas na určené místo; nemůže-li tak ze závažných důvodů učinit, je povinen bezodkladně se s uvedením důvodů správnímu orgánu omluvit.“

Podle § 169r odst. 1 písm. n zákona o pobytu cizinců „Usnesením se také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec v řízení o jeho žádosti odmítne vypovídat nebo se bez vážného důvodu nedostaví k výsledku.“

24. Krajský soud posoudil žalobu v řízení vycházejícím z dispoziční zásady, tj. v mezích rozsahu uplatněných žalobních bodů. Nejprve posoudil žalobu v rozsahu námitek, jak je uplatnil žalobce a). Ten v první řadě namítal, že vzhledem k tomu, že se teprve jeden den před konáním výsledku dozvěděl o podjatosti tlumočníka T. S., kterého si obstaral, měl vážný důvod se k výsledku nedostavit. K ověření této skutečnosti navrhoval důkaz výsledkem tlumočníka, který však žalovaná neprovedla a k tomuto návrhu se nevyjádřila. Z uvedeného důvodu vznesl námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Touto námitkou se soud zabýval přednostně, jelikož v případě nepřezkoumatelnosti rozhodnutí by soud dále nemohl napadené rozhodnutí přezkoumat z hlediska dalších žalobních námitek.

25. Vadu nepřezkoumatelnosti rozhodnutí představují nejzávažnější nedostatky rozhodnutí, ať už jde o nesrozumitelnost rozhodnutí (z výroku není zřejmé, jaká práva či povinnosti jsou ukládány či deklarovány), či nedostatek důvodů odůvodnění (z rozhodnutí není zřejmé, na jakých úvahách správní orgán založil své rozhodnutí nebo není zřejmé, z jakých důkazů vycházel). Dílčí nedostatky rozhodnutí, je-li toto srozumitelné a ve svém celku poskytuje odpověď (byť implicitně) na námitky žalobce, nemohou způsobit vadu nepřezkoumatelnosti. Tyto závěry jsou v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů, konkrétně lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019 č. j. 8 Afs 267/2017-38: „Současné je ovšem nutné zdůraznit, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako

nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-74, publ. pod č. 1566/2008 Sb. NSS). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán, resp. soud podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se (toliko) dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, čj. 1 Afs 92/2012 45, či ze dne 29. 6. 2017, čj. 2 As 337/2016-64). Přehlédnout pak nelze ani fakt, že správní orgány a soudy nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí; takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud (srov. náleze ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, a rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2015, čj. 9 As 221/2014-43).“ Napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti netrpí.

26. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že zástupce žalobce již dne 7. 11. 2022 zaslal správnímu orgánu prvního stupně svoji omluvu, a rovněž tak omluvu žalobce a) z neúčasti u výsledku nařízeného na den 24. 11. 2022 se žádostí o jeho odročení, a to až po datu 31. 12. 2022. Svou žádost odůvodnil tak, že žalobce trvá na osobní přítomnosti svého zástupce u výsledku, avšak zástupce se z důvodu operace, která je naplánována na den 23. 11. 2022 výsledku nemůže účastnit (omluva byla doložena lékařskou zprávou). Následně přípisem ze dne 15. 11. 2022 zástupce žalobce v reakci na stanovisko správního orgánu ze dne 10. 11. 2023 svou žádost zopakoval.
27. Této žádosti správní orgán prvního stupně vyhověl, a jak je uvedeno výše (bod 15 tohoto rozsudku), vyrozuměním ze dne 23. 11. 2022 předvolal žalobce a) a jeho zástupce k výsledku na den 5. 1. 2023. Přípisem ze dne 4. 1. 2023 se žalobce a) opětovně z výsledku omluvil s odůvodněním, že „se mu nepodařilo na termín výsledku zajistit tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků a soudních překladatelů, a požádal o sdělení, zda by správní orgán akceptoval tlumočnicka nezapsaného v tomto seznamu.“ Vůbec nezminil skutečnost, že si tlumočnicka již obstaral, ale teprve až jeden den před konáním výsledku zjistil jeho podjatost.
28. Z časového hlediska je nutné posoudit jednání žalobce a) dne 4. 1. 2023 ve svém souhrnu. Žalobce a) dne 4. 1. 2023 prostřednictvím svého zástupce správnímu orgánu prvního stupně zaslal (další) omluvu z nařízeného výsledku, v níž uvedl pouze to, že se mu nepodařilo sehnat tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků a soudních překladatelů. Naproti tomu v odvolacím řízení v rámci odůvodnění odvolání (podání ze dne 28. 2. 2023) přichází s jinou verzí, že měl v předstihu zajištěného tlumočnicka T. S., avšak teprve dne 4. 1. 2023 zjistil, že tento tlumočnick je vůči němu podjatý. Důvod podjatosti přitom neuvedl.
29. Jak je soudu známo z jeho úřední činnosti (viz také veřejně přístupný seznam tlumočnicků a soudních překladatelů), tlumočnick T. S. je v uvedeném seznamu zapsán. Tvrzení žalobce v rámci omluvy z výsledku ze dne 4. 1. 2023 tak bylo nepravdivé, neboť žalobce si zajistil tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků, dokonce „v předstihu“.

Z uvedeného je zřejmé, že žalobci stejného dne (4. 1. 2023), kdy žádal o omluvu z výsledku nařízeného na den 5. 1. 2023, byla známa i skutečnost o podjatosti jím zvoleného tlumočníka T. S.. Měl tedy správnímu orgánu prvního stupně uvedenou skutečnost sdělit včetně důvodu, v němž podjatost tlumočníka spatřuje. To však neučinil. Pokud důvod údajné podjatosti tlumočníka T. S. žalobce neurčitě pouze naznačuje až v řízení před soudem (v replice ze dne 14. 8. 2023) s poukazem na skutečnost, která nastala až dne 15. 5. 2023 (tj. po datu vydání napadeného rozhodnutí), je třeba konstatovat, že tak činí opožděně a bez vlivu na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. Lze tak dospět k závěru, že žalobce a) sám svým jednáním (tím, že tuto skutečnost včas neoznámil správnímu orgánu prvního stupně) zapříčinil, že správní orgán prvního stupně žádné vážné důvody na straně žalobce a) shledat nemohl, neboť se o nich jednoduše nedozvěděl.

30. Soudu tak není zřejmé chování žalobce a) a jeho úmysl v řízení, v němž se rozhoduje o jeho žádosti. Mělo by být v jeho zájmu, aby správnímu orgánu poskytl nezbytnou součinnost k tomu, aby dosáhl kladného výsledku, tedy získání povolení k přechodnému pobytu. Namísto toho však žalobce a) svým obstrukčním jednáním dosažení účelu své žádosti sám maří. Vzhledem k tomu, že žalobce a) se bez vážného důvodu nedostavil k výsledku, resp. z nařízeného výsledku se neomluvil řádně (neuvedl vážný důvod), postupoval správní orgán prvního stupně správně, pokud řízení podle § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců řízení zastavil.
31. Krajský soud shrnuje, že žalobce a) skutečnost, že až do 4. 1. 2023 měl zajištěného tlumočníka T. S. a že se teprve tento den dozvěděl o jeho podjatosti, poprvé uvedl až v písemném odůvodnění odvolání (ze dne 28. 2. 2023) proti prvostupňovému usnesení. Byla to tedy v odvolacím řízení až žalovaná, kdo se poprvé dozvěděl o tvrzení žalobce a), že zajištěného tlumočníka původně měl, avšak vůči němu podjatého.
32. Argumentaci žalobce a), že žalovaná měla přihlédnout k tomuto novému tvrzení, poprvé oznámenému až v průběhu odvolacího řízení, krajský soud nepřisvědčil, neboť v posuzované věci se uplatní koncentrace řízení stanovená v § 82 odst. 4 správního řádu, dle kterého se k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve.
33. Krajský soud v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2012, č. j. 1 As 114/2012-27, č. 1856/2009 Sb. NSS, v němž je judikováno, že zákonná zásada koncentrace správního řízení ve smyslu § 82 odst. 4 správního řádu dopadá na všechny účastníky správního řízení zahajovaného na návrh, přičemž v bodech 20 a 21 vyslovil, že „*stávající právní úprava správního řízení klade důraz na to, aby se správní řízení pokud možno odebrálo před správními orgány v prvním stupni, a další či nové skutečnosti a důkazy v odvolacím řízení připouští jen zcela výjimečně. Ustanovení § 82 odst. 4 správního řádu posiluje tzv. koncentraci řízení tím, že účastníkovi řízení neumožňuje uplatňovat v odvolacím řízení takové skutečnosti a důkazy, které mohl uplatnit již dříve, tedy v řízení v prvním stupni. K novým skutečnostem a návrhům na provedení nových důkazů, které uvede odvolatel v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, jež nemohl uplatnit dříve. Citované ustanovení zvyšuje odpovědnost jak správních orgánů I. stupně, tak účastníků řízení; správních orgánů zejména vzhledem ke splnění jejich poučovací povinnosti (§ 4 odst. 2 správního řádu), účastníků řízení v tom, že musí své návrhy uplatňovat pokud možno bez zbytečného odkladu. (viz Vedral, J.*

Správní řád. Komentář. Praha: BOVA POLYGON, 2012, s. 725). Zásada koncentrace řízení ve smyslu § 82 odst. 4 správního řádu je opodstatněná zejména v případech, kde se jedná o řízení zahajovaná na návrh účastníka řízení. Výše uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 1 As 96/2008 - 115 uvádí, že je „v zájmu žadatele, aby shromáždil a správnímu orgánu předložil všechny potřebné doklady. Nemožnost přinášet nová tvrzení a návrhy důkazů v odvolání je tak jen důsledkem žadatelovy nečinnosti a nedostatečného poskytování součinnosti správnímu orgánu I. stupně.“ Dále v obdobné věci Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 21/2003-55, uvedl, že správní orgán neporuší zásadu vyšetřovací, „pokud nepřihlédne ke skutečnostem jemu neznámým, které z povahy věci mohl uvést toliko účastník řízení. Takovou skutečností je i sdělení důvodu neúčasti na pohovoru.“

34. Vzhledem k tomu, že žalobci a) nic nebránilo předložit tvrzení o podjatosti jím obstaraného tlumočníka již v řízení před správním orgánem prvního stupně, postupovala žalovaná správně, když k takové (opět velmi obecně vyjádřené) námitce nepřihlédla a neprovedla navrhovaný důkaz výsledkem tlumočníka. Námitku žalobce a) soud považuje za obecnou proto, že ani v odvolacím řízení žalobce a) neuvedl, v čem podjatost tlumočníka spočívala. Nelze proto ani žalované vytýkat její postup, pokud dospěla k závěru, že žalobce neuvedl žádný konkrétní důvod podjatosti, ačkoliv mu musel být nepochybně znám. Uvedené umocňuje fakt, že tyto důvody žalobce neuvedl ani v žalobě.
35. Soud proto nedospěl k závěru, že by odůvodnění napadeného rozhodnutí trpělo tak závažnými vadami, pro které by je nebylo možné meritorně posoudit, a neshledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným. Na uvedeném závěru by nic nezměnil ani případný výsledek tlumočníka v řízení před soudem, proto soud tomuto návrhu žalobce a) nevyhověl.
36. Soud neshledal ani tvrzenou nezákonnost napadeného rozhodnutí z důvodu jeho dopadu do soukromého a rodinného života žalobce a). Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu v případě zastavení řízení o žádosti o vydání (prodloužení doby platnosti) pobytového oprávnění nepřichází posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele v úvahu, jelikož o žádosti není věcně rozhodováno. Pokud totiž nejsou splněny podmínky projednání žádosti, nemá správní orgán jinou možnost než řízení zastavit. Dodržení závazků vyplývajících z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je zajištěno tím, že posouzení přiměřenosti dopadu do soukromého a rodinného života cizince je vyžadováno v rámci rozhodování o případném uložení správního vyhoštění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2022 č. j. 8 Azs 314/2019-39, nebo rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2022, č. j. 3 A 33/2020-42). Hodnocení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele se posuzuje až v rozhodnutí o věci samé. Z uvedených důvodů nebylo nutné v projednávané věci otázku přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce a) posuzovat.
37. Důvodná není ani žalobní námitka týkající se rozporu napadeného rozhodnutí se Směrnicí. Krajský soud konstatuje, že Směrnice je jedním z hlavních pramenů práva týkající se volného pohybu osob a dává občanům Evropské unie a jejich rodinným příslušníkům široké spektrum práv. Dopadá pouze na občany Evropské unie, kteří se stěhují do jiného členského státu (popř. v něm už pobývají), než jehož jsou státními příslušníky, a jejich rodinné příslušníky (čl. 3 odst. 1 Směrnice). Naopak se nevztahuje na rodinné příslušníky těch občanů Evropské unie, kteří se nacházejí ve státě, jehož jsou

státními občany. Na ty se vztahuje národní právo konkrétních států. Proto krajský soud souhlasí s žalovanou, že poukaz žalobce a) na Směrnici je nepřipadný a žádná práva mu přímo ze Směrnice neplynou.

38. Soud nepřisvědčil ani žalobní námitce účastenství rodinných příslušníků žalobce a) ve správním řízení (ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu), neboť žalobce a) se žalobou nemůže úspěšně domáhat ochrany práv jiného subjektu. Žalobce může v soudním řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu účinně namítat jen tu nezákonnost rozhodnutí, kterou byl on sám zkrácen na svých právech, přičemž zkrácením na právech je pak nutno rozumět zkrácení nejen na právech hmotných, ale i procesních. Rodinní příslušníci žalobce a) tak mohli být dotčeni na svých (procesních) právech tím, že jim nesvědčilo postavení účastníků správního řízení, a pouze oni se tedy mohou bránit proti tomu, že nebyli přibráni jako účastníci řízení, což ostatně učinili podáním odvolání (viz dále).
39. Dále se soud zabýval žalobou v rozsahu, jak ji podala žalobkyně b). Ta tvrdila, že žalovaná zasáhla do jejích práv mj. právě tím, že nebyla přibrána jako účastnice správního řízení. Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce a) v žádosti o povolení k přechodnému pobytu neoznačil žádné další účastníky řízení (osoby, které by mohly být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech) ani je neuvedl v průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně. Stejně tak se správnímu orgánu prvního stupně v rámci jím vedeného řízení žádné další osoby samy nepřihlásily. Žalobkyně b) a osoby zúčastněné na řízení samy sebe označily za účastníky řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu poprvé až v podání ze dne 28. 2. 2023, kterým žalobce a) na výzvu žalované doplnil a odůvodnil dříve podané blanketní odvolání.
40. Podle § 37 odst. 1 správního řádu se podání posuzuje podle svého skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno. Na doplnění odvolání ze dne 28. 2. 2023 je tak třeba hledět nejen jako na podání žalobce a), ale též jako na podání odvolání žalobkyně b) a osob zúčastněných na řízení z titulu opomenutých účastníků dle § 84 správního řádu. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalovaná rozhodla pouze o odvolání žalobce a), nikoliv o odvolání žalobkyně b) a osob zúčastněných na řízení. Jinými slovy ve vztahu k žalobkyni b) a osobám zúčastněným na řízení stále běží odvolací řízení. Teprve poté, co žalovaná o jejich odvolání rozhodne, bude moci žalobkyně b) takové rozhodnutí napadnout žalobou ve správním soudnictví. Vzhledem k tomu, že podanou žalobu žalobkyně b) směřovala do rozhodnutí, které se týká žalobce a), jde o žalobu podanou osobou k tomu zjevně neoprávněnou. Proto bylo namístě žalobu žalobkyně b) odmítnout dle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

VI. Závěr a náklady řízení

41. S ohledem na výše uvedené krajský soud uzavírá, že námitky žalobce a) neshledal důvodnými, proto žalobu ve vztahu k němu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. (výrok I). Ve vztahu k žalobkyni b) soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., neboť žalobkyně nebyla k podání žaloby aktivně legitimována (výrok II).
42. Výrok III o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Podle jeho odst. 1 platí, že právo na náhradu nákladů řízení před soudem má úspěšný účastník oproti neúspěšnému účastníkovi. V dané věci byla úspěšná žalovaná, ta však náhradu nákladů řízení neuplatňovala. Pokud jde o odmítnutí žaloby žalobkyně b), tak dle § 60 odst. 3 s. ř.

s. platí, že pokud byla žaloba odmítnuta, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

43. Dle § 60 odst. 5 s. ř. s. platí, že osoby zúčastněné na řízení mají právo na náhradu jen těch nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, které jim soud uložil nebo z důvodů zvláštního zřetele hodných. V daném řízení soud osobám zúčastněným na řízení žádné povinnosti neuložil, ani neshledal žádné důvody zvláštního zřetele hodné, proto nebyl důvod jim právo na náhradu nákladů řízení přiznat (výrok IV).
44. Výrokem V soud vyslovil vrácení zaplaceného soudního poplatku žalobkyni b), jelikož její žaloba byla odmítnuta (§ 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 31. října 2023

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu